

3. 2001年12月31日

А. МАКАРОВ

Сүбө муһныхха хотон
механизациятын уонна
электроэнергияны тутуу
боһпуруоһа куусиэ түрүө
рулуна. Хотоннору сы

[illegible]

гар одуруот сирин огос
торго, хайаа йе
тыба тутарга багалар
улахан. А. Н. Ни
колаев 1988 сэл тохсу
нхуттан садалан «Нооп
ратор» маркынга дуо
габар быһылытан 3050
устуума нуурусса сым
тын туттарда. Сайын
ив, метр изинэх темп
тан 190 кг огурсуну, 100
кг помидору, 60 кг мор
куубу, 35 кг субуакүлүн
12 кг батон дуугу, 10
редискөнн, 15 кг укробу
үүнээрэн государство
туттарда. Хоргуоппуй
спиртан 4 центнер үүнү
ну хомуйда. Кесторун ку
дук, бинр даданы кин
амаа улахан. Сельсовет
ининэхэ көмөтө дин уу
бастарынтын болпуруолун
быһаарбыта, Оскетун ба
ры Асқолон Николаев
курдук үлелирбит эбитэ
буоллар, оройуонга кол
хознай рынок аһыллыбы
та ырааппыт буолдох этэ

СҮӨНҮ КЫСТЫГА - УДАРНАЙ ҮЛЭ ФРОНА

УРАТЫ ЭППИЭТТЭХ КЭМ

Бийлгы снл тогус бийн түмүгүнэн оройуон үрдүнэн 19823 ынах сүөһү, ол иһиттэн 6207 ынар ынах, кыстын хотон, норго киирдэ. Совхозтарта 4987 ыйрэй төрөбүттэн 480-на өлөн, деловой тахсымы 57,1 бырыһыанга тэҥнэстэ. Эбэтэр көрдөрүү ааспыт снл туһааннаах кэмнээхтээхтэр 4,2 бырыһыаннан намыһах буолла. 1782 кулун ылллан, деловой тахсымы 27 эрэ бырыһыанга тэҥнэстэ. Былырын 57,2 бырыһыан эгэ.

Тогус ыйга 783, ол иһигэр баладан ыйыгар 57 ынах сүөһү кэмнүүнэн өлө. Былырын бу кэм, иэ «Мугудай» совхозка 82 сүөһү өлбүт эбит буоллар, бийыл 145 өлө. Бу совхозка баладан ыйыгар былырын кытааһар 10 төгүл элбэх сүөһү оҕуна. Саамай элбэх сүөһү Эрилик Эристин аатынан совхозка өлө. 234 ынах сүөһү, ол иһигэр 145 ыйрэй уонна 128 снлгы.

Совхозтар тогус ыйга 7663,8 тонна, биһр ынахтан 1227 кг үүтү ыан

былааннарын туһааннаа. ынан 89,6 уонна 90,9 бырыһыан толорулар. Ити ааспыт сыллаахыга тэҥнээхтэххэ 178,9 тоннаан азыйах. Ол эрэри биһр ынахтан ыһын 15 кг үүннэ. Государствога үс квартал түмүгүнэн 6938,4 тонна үүт туттарыллан, сорудах 92,3 бырыһыан туолла. Эбэтэр государствога 501,6 тонна үүт нэстэх хаалыбыт. Ол иһигэр Карл Маркс аатынан совхоз—18,3 тонна, Субуруускай аатынан—42,3 тонна Эрилик Эристин аатынан—86,3 тонна, «Чурапчы»—155,3 тонна, «Манадабай»—20,3 тонна, «Мугудай»—79,1 тонна үүтү государствога снэ туттарбатылар. Былаан, нарын Чань, Тейлэ, Болугур уонна Телей отделениелара эрэ толорон иһэллэр.

Бу кэмгэ нэһилиэн, нэстэн 364,5 тонна үүт хомулунна. Ол эрэри сир ахсын эрээ-дэхсэтэ сирх. Холобур, Маралаа-йы олохтоохтөрө 62 тоннаны туттарбыт эбит буоллахтарына, Телей

Дирингэр баара-суоҕа 1 тонна хомулунна. Хадаар, га итинтэн эрэ ордуу.

Үүтү бастагы суортаа, ынан туттарыс оройуон үрдүнэн 73,5 бырыһыанга тэҥнэстэ. Бастагы суортааһынан «Мугудай» совхоз үүтүн 84,8 бырыһыанна барбыт буоллаҕына, Субуруускай аатынан совхоз үүтүн 61,4 эрэ бырыһыанна барда.

Тогус ыйга график быһыстыынан 5028 ынах снэмэлэннэхтээхтэн алтынны үүнүүтүгэр 4087 ынах снэмэлэннэ. Онон сорудах 81,3 бырыһыан туолла. Бу үлэ ордуу мөлөхтүк «Мугудай» (67,9 бырыһыан) уонна Карл Маркс аатынан (75,8 бырыһыан) совхозтарга тэриллинэ. Балаһа үчүгэйдик «Мындабай» (114,1 бырыһыан) уонна Эрилик Эристин аатынан (85,8 бырыһыан) совхозтар үлээттилэр.

Государствога 479,8 тонна эт туттарыллыахтааҕа 153,3 бырыһыан толорулунна. Ол эрэри снл түмүгүнэн былаан тохтор кутталлаах

—снл түмүгүнэн 1124 тонна эти туттарыахтаах эбит буоллаҕына, ааһан көрүүгө 800 эрэ тоннаны туттарыахтаахпыт.

Үүт мамыгар балаһыаннаа эмнэ ыраахан. Балаһан ыйы 1 күнүгэр оройуон үрдүнэн күнгө 40 тонна үүт мамыт эбит буоллаҕына, алтынны 10 күнүгэр дикэри 19,8 тоннара тийэ таһнары түстэ. 106 ынах уолла.

Вилитин даһаны сорох фермаларга сүөһү хотону була илик. Чыапарааҕа ыһынны хойука диэри сайыллыа турда. Болугур, Хадаар, Чань, Холтоҕо отделениеларыгар балаһыаннаа онтон ордуу сүөх. Кормоохтар толору үлэли илктэр. Дюдоот буолбутунан сылыгы, сүөһүгэ уу куттала улаатта. Онон снбээстээн сылыгы, сүөһүгэ уулаһыа эбит дьаһаллар ылаллар хайаан да наада буолла.

Кыстык бастагы ыйа сабалана. Бу эппиэттэх кэмгэ үүтү, эти дэлэтэр ыйан охсунуу бастагы учараттаах сорук буолуохтаах.

СҮРЭХ БАБАТЫНАН

П. Т. Собанина, эдэр таһааран совхозка туттарыаһыттан сүөһү итинни-рыһыгар борооскуллар үлээтэн, үлээтэ булуу-хатыы үтүөһүннээх тэриһтэн тыктаран, өссө оскулатын барбыта. Кэли доруобуйата мөлөһөн, быта. Ити курдук, аҕыс саас да ыраатан быстах кэмгэ тохтуу сылдыбыта эрэри, өр-өгөр буол-Кулаһана суох буолбат батада совхоз үлэтигэр дуо? Аны дуосабарга сүөһүлүгэ көрүлүбүт аһы-быта. Итиннэхэ Мугудай нэһилиэгин пенсионердарын уонна дьэ хаһаай-70 бырыһыанна киннэхэ наларын кыра сүөһүгү бариллэр гына киллэри-бэйэ хотонугар ылан кө-руутэ оройуонга ыагы-рыһылар буолбута. Кини, Пелагея Тихоновна, да аҕыһа сүөһүгү ылан көрдөгүнэ хайдары, сүө-һүнү кытта үлэли үөрү-бүхтээх, дьэ-э-уонка да мөһөйдөһөр суох, доруо-буята снл эппиэттэх курдук.

Дьэ ити курдук бы-һаарынан кырдыаһа сүө-сүһүт ааспыт снлга «Чу-рапчы» совхоз Сыла-нааһа отделениетын кыт-та дуосабардаһа 10 бо-рооскуну көрө ылбыта. Сүөһүлэри көрүүгө ый ахсын 30-туу солкуоба-йы аахсыбыта, оттон снл

Ф. ДРУЗЬЯНОВ, бригадир.
Снимок: П. Т. Собанина үлэтин кэмтэр.
П. Оконешников фотота.

КӨМӨ КҮҮҮҮРДҮЛҮӨ

сапропель 30 т онугар 10 т сапропель бөлөмнөмүт, оттон тобох аһы хомуйуу олох да-уунууга хаалбыта. Арай ферма үлэһиттэрин медицинскэй уонна бытовое өйөнөн хааччыһы балаһа тэ-риллэбит.

Бийылгы кыстыкка го-сударственной тэриһтэлэр фермалары кытта биһр үлээһини дуосабарын тү-һэрсэллэрин ирдиргэ сес-сия быһаарда. Фермаларга ый үһүс-төрдүс бэ-тинсэлэрэ шэфтээхтөр күннэринэн буолуохтаах. Тэриһтэлэргэ кыстык ус тата эби аһылыгы бө-лөмнөөһүннэ чоһу бы-лааннар тэриһилиннэлэр. Тыл эппит депутаттар

шэфтэһин иһин өттүгэр туһалаах, суботунуулар төлөбүрдээх буолуохтаахтар диэттилэр. Кыстыкка улахан көмөү нэстэһин-тар советтара онорбух-тааҕа. Ону исполком бо-лөмтөҕө ылаахтааҕа бэ-лиэтэниэ.

Сүөһү кыстыгар көмө-лөһүүгү тэриһи испол-ком тыа хаһаайыстыбаты-гар бастайаһынай комис-сиятыгар сүктэрилиннэ. Фермаларга кыһыл мун-куктары, сылаас аһылы-гы тэриһи сельсовет кон-туруолугар хаалларыллы-на.

М. СЕДАЛИЩЕВА,
сельсовет исполкомун
секретара.

атын боччумнаах тирэ-һин тэриһтэлэр, предприя-тиялар көмө хаһаайысты-балара буолуохтаах. Сель-по билиһиннэ уопсайа 300 снбниһиһэллэх, оройуон нааһы кини балыһа 44 снбниһиһэни иһтэн туруо-рар. «Агропромстрой» коллектива 0,7 гектар хор-туоппуй сирин онгостон 5 тонна үүнүүгү ылаа, 16 снбниһиһэллэх. «Якутме-лиоводстрой» ПМК-тын үлэһиттэрэ 1 гектар сир-тэн 50 центнер уунууну ылдылар. Өрөмүөннүүр-технической предприятие 450 кв. м, ОАПХ 70 кв. м иһннэх теплицалары онгостон огурусуну үүннэ-рилэр, ОАПХ 0,1 гектар бааһынада 2 тонна хор-туоппуй үүннэрдэ. Ити аһыһах. Бу сааһааһы салһанан нэһиһиһэллэх.

Бийыл снл огурусуну сү-гүн-саһын аһыһа барба-таһын туһунаан айдаһы үгүстэр истиһиннэт буо-луо. Бу аһын боччумнаах боппуруоһу — үүннэрилли-бит хаачыстыбалаахтын хараһы уонна аһаһын

туһунаан боппуруоһу бы-һаарары эрэйэр. Сельсо-вет даһаны, сельпо даһа-ны маннаах сөһиһөн биһр тыһы буолуохтаахтар. Быстахтын ылаахха, огу-суну, помидору мансирба-лиһаа сөһ. Маннаах-даахтар советин көмөтэ эрэйиллэр. Дьэ хаһаайка-лара иһин бэрү үчүгэй диң баһыһахтарын сөһ. Куруһуоктар көмүө кини-лэри үөрэтиһин тэриһнэх-хэ. Уопсайынан, хотон сүөһүлөөх, уһаайба огу-руот сирдээх, теплица-лаах буолуутугар дыах-таллар оноруохтаахтар элбэх.

Этиннэ, огуруот аһы-нан, куурусса снмыты-нан, о. д. а. тыа хаһа-йыстыбаныай бороудуу-ларынан бэйэбитин бэйэ-бит хааччынарбытыга кыах баар. Олору толору көдүүстээхтик туһаннаах-ха.

Т. КАРПОВА,
Чурапчы сельсоветин
исполкомун секретара.

Кыстыкка кирбиһлэрбит

Ынах ахсыттан—
900 кг үүт;
ыччат сүөһүттэн—
80 кг. привес

БАРЫС МАННА СЫТАР

Сүөһүттэн ылыллар бо-родуускула үрдээһинэ хо-тон сылаһыттан улахан тутулуһаах. Кураанаахха, сылаһаах тутуулар сүөһү үүтэ 20 бырыһыанга тий-иэ үрдүн, аһылыгы ороскуотта 25 бырыһыан-нан ачыһан сөһ. Холобур, 200 ынах күнүгэ 10 тон-на уута наадыһар. Итич-чэ ууну кыстын устата күн ахсын сылаһтарга 850 сол. электроэнергия ороскуоттанар. Ичигэс хо-тонго туран сылаас ууну уудуур 200 ынахтан кыс-тык устата тонна аһарыт-тан ордуу үүтү эби ылаахха сөһ. Очотугар, электроэнергия ороскуо-тун көдүүһүннэ үрдүннэ, совхозтар кырата 40-ча тыһ. солк. ыраас барсы ылаахтара.

«Агропромэнерго» пред-приятия ааспыт сылтан ЭПЗ-100 мааркалаах элек-тронотоллары таһар. Бы-лырын «Мугудай» сов-хоз Уу Огустааһар итин-чи котел иһин хотонго иһиллэрибитэ. Ол түмүгэр 6 тыһ. солк. көрүнэ барыс ылыллыбыта. Бийыл ЭПЗ-100 котеллар Эри-лик Эристин аатынан, «Мугудай», «Мындабай» уонна «Чурапчы» совхозтарга таһылынны-лар. Барыта 10 котел олодулунна.

Электрической РТЭ 1/9 оһохтор биһр мааска 9 квт. ч. электроэнергияны ороскуоттуулар, хотонго киирэр аан таһыгар оло-дулаллар, аһын электро-оборудованиелар холбо-мот кэмнэригар, түүн, үлэһитиллэр. Кыстык уста-та 12038 квт. ч. ороскуот-туулар. Бийыл итинни 12 оһоһу таһыахтаахпыт.

Мань сарга хотоннору сылыһыта ПБЗ-0,75 мааркалаах панеллары ту-һаныахха сөһ. Бу—750 квт. кыаһаалаах, элбэх эһэстэни ылбат оборудо-вание. Снл устата 18550 квт. ч. ороскуоттуур. Манньк панеллар гидро-пону үүннөрө сыаахха, Сүөһүт дьаһлэригар, хосторго ордуу таһыһа-таахтар. «Чурапчы» сов-хоз Арыһааһар Холу-с таахха Сүөһүт дьаһлэ-гэр итинни панелы ту-руортаран кили сылаһа-га кыһыннэ тонор-хатар кыһаллатын билбэттидэр. Бийыл 200 устууна панел-лы оноруохтаахпыт.

Ону таһыһан ууну сы-лыһыта туһаныллар ЭПЗ-2А, ЭВФ-15 уонна ВЭП-600 мааркалаах обо-рудованиелары 52 устуу-каны таһыахтаахпыт.

отделениелар салал-талара буруйдаахтар. Ханньк оборудованины ханна туруортарга са-һаапканы эрдэттэн түйэр-бөттөр. Хотоннор таһар үлэһиттэ таһыһаах ты-на эрдэ бөлөһүннээтэр. Таһыһылыт оборудова-ние харыстаммат. Холо-бур, Карл Маркс аатынан совхоз Төһүрүстээхтээри комплексыгар турбут ик-ки ЭПЗ-100 котелу кин-тэн да көтүлэ суох көтү-рэн таһырдьа бырахпыт-тара. Вилитин иһин ту-һаммат буолбут. Совхоз салалтата маннаах буруй-даахтары ханньк да эһ-тэһкэ тарда илик.

Кэниһи кэмгэ ханна да хотоннору аһыһа сы-баабат буолдулар. Аан-нара кыһыннары сабыллы-бат. Онон таһыһылыт да оһохтор үкүгэр хал-лааны сылыһаллар, сов-хозтар барсы ылаахтаа-һар көчөөһүн тэһиллэллэр.

Электростанцияны куу-сэ туһанан сүөһү кыс-тыгын ичигэстэти тэриһи-гэ улахан барыс сытар.

Е. МАКАРОВ,
«Агропромэнерго»
предприятиятын
директора.

